

Johannes Gerardus Keulemans, wiens prachtige vogeltekeningen zich vele natuurliefhebbers zullen herinneren uit de eerste drukken van de bekende boekjes van E. Heimans en Jac. P. Thijsse 'Door het Rietland' en 'Hei en Dennen'. Ook kennen velen nog de fraaie gekleurde vogelplaten uit de eerste jaargangen van het tijdschrift 'De Levende Natuur'. Johannes Gerardus was een zoon van Anthonius Keulemans, passementwerker, geboren te Rotterdam op 2 februari 1818, en zijn vrouw Catharina Deytermans, op 16 december 1819 eveneens te Rotterdam geboren. Het echtpaar, dat Rooms-Katholiek was, woonde eerst aan de Noordblaak, wijk D, No. 241, om in november 1844 te verhuizen naar de Houttuin, wijk L, No. 175.

De jonge Keulemans had zijn capaciteiten blijkbaar van zijn vader geërfd. Immers in de Rotterdamsche Jaarboekjes van 1915 en 1916 lezen wij, dat het tekengenootschap 'Hierdoor tot hoger' op 19 april 1834 en 15 april 1837 een prijs, resp. een ereprijs, uitreikte aan vader A. Keulemans. In 1864 heeft de zoon onze stad verlaten om assistent te worden aan het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, welke functie hij tot 1868 heeft vervuld, onderbroken door zijn hierna te noemen reis naar Afrika. Na zijn ontslag verscheen al spoedig in 1869 het eerste deel van zijn boek 'Onze Vogels in Huis en Tuin', door hem zelf geschreven en prachtig geïllustreerd. Het tweede deel kwam in 1873 uit, toen Keulemans al een paar jaar in Engeland woonde, waarna in 1876 het derde deel van de pers kwam. Van zijn leven is mij alleen bekend, wat Gregory M. Matthews schreef in het tijdschrift 'British Birds', deel 6 (1912-'13), p. 58, naar aanleiding van zijn overlijden. Onze vriend had een zeer reislustige aard. Men denke aan zijn verzameltocht naar Afrika. Op een gegeven ogenblik had hij aan de westkust zelfs een koffieplantage, doch de tropenkoorts dwong hem naar Europa terug te keren, waar hij zijn werkzaamheden bij het Leids Museum hervatte. Keulemans kwam tenslotte tot de conclusie, dat hij met zijn bijzondere capaciteiten in het buitenland meer succes zou hebben. En terecht, want toen hij in 1869 naar Engeland vertrok, duurde het niet lang of de opdrachten stroomden hem toe. Hij was in de jaren van 1870 tot 1900 onbetwist een van de beste vogeltekenaars ter wereld. De fraaie boeken en tijdschriften over vogels, waar de Engelsen terecht zo bekend om zijn, telden toen niet mee als ze niet door Keulemans geïllustreerd waren.